

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหาหรือ การฝึกรวมหลักสูตรการฝึกรวมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น

หน่วยงานที่หาหรือ สถานประกอบกิจการ

ประเด็นข้อหาหรือ ๑. ลูกจ้างที่ยังไม่ได้เข้ารับการฝึกรวมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น สามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับปั้นจั่นได้หรือไม่ อย่างไร

๒. สถานประกอบกิจการสามารถจัดอบรมหลักสูตรทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นระยะเวลา ๓ ชั่วโมง โดยไม่ต้องให้ลูกจ้างไปอบรมหลักสูตรการฝึกรวมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุหรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น ระยะเวลา ๑๒ ชั่วโมง ได้หรือไม่

ข้อเท็จจริง สถานประกอบกิจการมีแผนการจัดอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นให้กับพนักงานที่มีอายุครบ ๒ ปี ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๗ ซึ่งได้ทำการจัดอบรมแล้ว จำนวน ๕ รุ่น (ลูกจ้างผ่านการอบรม ๑๔๙ คน) และในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ ได้รับแจ้งจากสถาบันฝึกรวมว่าไม่สามารถจัดอบรมให้กับพนักงานในส่วนที่คงเหลือได้ จำนวน ๑๖๖ คน เนื่องจากได้มีประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่องหลักสูตรการฝึกรวมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการฝึกรวมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งประกาศฉบับดังกล่าว มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

๒. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๗๒ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่นผ่านการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ปลอดภัยในการทำงานของปั้นจั่น การป้องกันอันตรายจากปั้นจั่น รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างอุปกรณ์การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ของปั้นจั่น รวมทั้งการฝึกรวมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภท โดยวิทยากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภทตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด

๓. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกรวมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการฝึกรวมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ หลักสูตรการฝึกรวมลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ประกอบด้วย ๙ หลักสูตร ดังต่อไปนี้

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

(๑) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันเหนือศีรษะ ป็นจันขาสูง หรือป็นจันที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๒) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันเหนือศีรษะ ป็นจันขาสูง หรือป็นจันที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๓) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันหอสุง หรือป็นจันที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๔) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันหอสุง หรือป็นจันที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๕) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจันชนิดเคลื่อนที่

(๖) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันเคลื่อนที่

(๗) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะ

(๘) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ควบคุมการใช้ป็นจัน

(๙) หลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน

ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับป็นจันตามชนิดและประเภทของป็นจันในหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง รายละเอียดหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรมตามข้อ ๗ ถึงข้อ ๑๕ แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ข้อ ๓ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจันกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) ลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมและทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลาสองปี โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดสองปี หากมิได้จัดอบรมตามกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) ถึงข้อ ๒ (๘) แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ข้อ ๖ หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับป็นจัน มีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม รายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทฤษฎี อย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม ดังนี้

(ก) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน และมาตรฐานสัญลักษณ์ความปลอดภัย ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที

ฯลฯ

(๒) การทดสอบภาคทฤษฎีตามหลักสูตรการฝึกอบรมในการทำงานเกี่ยวกับป็นจันตามข้อ ๒ (๑) ถึงข้อ ๒ (๘) ระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบนาทีถึงหนึ่งชั่วโมง เว้นแต่หลักสูตรการฝึกอบรมตามข้อ ๒ (๙) ไม่ต้องจัดให้มีการทดสอบภาคทฤษฎี

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

(๓) การฝึกอบรมและทดสอบภาคปฏิบัติ อย่างน้อยต้องมีหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรม
ดังนี้

ฯลฯ

ข้อ ๑๕ หลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามหลักสูตร ข้อ ๒ (๙) ประกอบด้วยการฝึกอบรมภาคทฤษฎี หัวข้อวิชาและระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อ ๖ (๑) (ก) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น และมาตรฐาน
สัญลักษณ์ความปลอดภัย ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(๒) ข้อ ๖ (๑) (จ) ความปลอดภัยในการทำงาน สาเหตุและกรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุ
ของปั้นจั่นตามหลักสูตรนั้น ๆ และมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที

(๓) ข้อ ๖ (๑) (ญ) รายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานในการประกอบ การติดตั้ง
การทดสอบ การใช้ การซ่อมแซม การบำรุงรักษา การตรวจสอบ และการรื้อถอนปั้นจั่น หรืออุปกรณ์อื่น
ของปั้นจั่น ตามหลักสูตรนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสามสิบนาที

ข้อ ๑๙ ลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญา
แก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น
ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่
ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการอบรมทบทวน
การทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ
ให้ถือว่านายจ้างได้จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามประกาศฉบับนี้แล้ว

ตอบข้อหาหรือ ๑. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓๒
กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุม
การใช้ปั้นจั่นผ่านการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ปลอดภัยในการทำงานของปั้นจั่น การป้องกัน
อันตรายจากปั้นจั่น รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างอุปกรณ์ การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ของปั้นจั่น
รวมทั้งการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภท โดยวิทยากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภท ตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด และประกาศ
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับปั้นจั่น
ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ประกาศ
ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ (๑) กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมทบทวน
การทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น กรณีลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมและทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลาสองปี โดยดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดสองปี หากมิได้อบรมตามกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องจัดให้ลูกจ้าง
เข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติ
ตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) ถึงข้อ ๒ (๘) ซึ่งกฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อให้ นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการ
ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๔-

ให้มีมาตรฐานอันจะทำให้ลูกจ้างมีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานประกอบกิจการ ยังไม่ได้จัดให้ลูกจ้างที่ทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลา ๒ ปี จำนวน ๑๖๖ คน เข้ารับการฝึกอบรมทบทวนการทำงาน เกี่ยวกับป้ันจั้น หากนายจ้างยังคงประสงค์จะให้ลูกจ้างดังกล่าวปฏิบัติงานเกี่ยวกับป้ันจั้นต่อไป ลูกจ้างสามารถ ทำงานได้โดยนายจ้างมีหน้าที่ต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการอบรมในหลักสูตรตามประกาศกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป้ันจั้น และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๖ - ข้อ ๑๔ แล้วแต่กรณี

๒. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป้ันจั้น และการฝึกอบรมทบทวนการทำงาน เกี่ยวกับป้ันจั้น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ (๑) กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้าง เข้ารับการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น กรณีลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมและทำงานมาแล้ว เป็นระยะเวลาสองปี โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดสองปี หากมิได้อบรม ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรม ภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) - (๘) และข้อ ๑๕ ได้กำหนดหลักสูตร การฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น ประกอบด้วย การฝึกอบรมภาคทฤษฎี โดยมีหัวข้อวิชา และระยะเวลาตาม (๑) - (๓) ไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง หมายความว่า กรณีนายจ้างได้จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรม ทบทวนการทำงานให้ลูกจ้างแล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดสองปี นายจ้าง ต้องจัดฝึกอบรมทบทวน การทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้นให้กับลูกจ้าง ตามหัวข้อวิชาที่กำหนดไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง โดยไม่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม ภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตร ข้อ ๒ (๑) - (๘) อีก เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานประกอบกิจการยังไม่ได้จัดให้ลูกจ้าง ซึ่งทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น ที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรที่กำหนดในข้อ ๒ (๑) - (๘) ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ให้สัญญาแก่ผู้บังคับป้ันจั้น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป้ันจั้น และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เข้ารับการฝึกอบรม ทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้น เมื่อลูกจ้างนั้นทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลาสองปีสถานประกอบกิจการ จึงไม่สามารถให้ลูกจ้างดังกล่าวอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจั้นจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงได้ บริษัทฯ จะต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรม ภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) - (๘) และตามข้อ ๖ - ข้อ ๑๔ แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หนังสือกองความปลอดภัยแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๗๗๘๔ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙